

Economie en natuur is
een complex krachtenveld

Landschap beleef je
in beweging

Ruimte voor de Vecht
geeft de streek identiteit

ALUMNIVERENIGING VAN HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN
EN NETWERKSCHOOL HELICON VELP / MEI 2014

WA 2 MAGAZINE

COLOFON

Hoofredactie
Doede Wessels (VVA), Ria Dubbeldam
(gaw ontwerp+communicatie)

Redactie
Marleen Jacobs (VVA), Tamara van Tricht, Erik Hendriks,
Carla Schütte, Edwin Vriezen

Redactieadres
Ledenadministratie & advertentieverkoop
VVA Larenstein
Postbus 350, 6880AJ Velp
T 026-3695725
E info@vva-larenstein.nl / www.vva-larenstein.nl

Deadline teksten/advertenties volgend nummer
Teksten voor VVA Magazine 3 kunnen ingeleverd worden
tot 22 mei en advertenties tot 28 mei.

Opzeggen lidmaatschap
Schriftelijk voor 1 december 2014.

Copyrights
Het auteursrecht berust bij de uitgever en de auteurs.
Overname van artikelen wordt gewaardeerd, mits
voorzien van een deugdelijke bronvermelding.

Aansprakelijkheid
De uitgever en auteurs streven naar juistheid van de
informatie. De uitgever en auteurs aanvaarden geen
aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van
handelingen gebaseerd op onze informatie.

VVA-bestuur
Voorzitter / Ronnie Niesink
E voorzitter@vva-larenstein.nl
T 06-13011395
Penningmeester
E penningmeester@vva-larenstein.nl
Secretaris / Ruben de Haan
E secretaris@vva-larenstein.nl
T 06-31570060
Bestuurslid VVA voor MBCS/Helicon /
Gerben de Graaf
E mbc@vva-larenstein.nl
T 06-12890400
Bestuurslid PR/Communicatie / Doede Wessels
E communicatie@vva-larenstein.nl
T 06-29145206
Bestuurslid Strategie / Marcel Stukker
T 06-53546720
E strategie@vva-larenstein.nl

Regiocoördinatoren
Noord / Liesbeth Fokkes
E noord@vva-larenstein.nl
T 06-25404800
Oost / Henk Vrieling en Riette Voorhaar
E oost@vva-larenstein.nl
T 06-21882424
Zuid / Wilco van Hout en Arian Bossers
E zuid@vva-larenstein.nl
T 06-49866197
West / Ed Rodewijk
E west@vva-larenstein.nl
T 06-21527222

Opdrachtgever VVA Larenstein
Uitgever / VVA Larenstein en gaw ontwerp+communicatie
Druk / Drukkerij Tuijtel
Vormgeving / gaw ontwerp+communicatie, Wageningen
Oplage 4.000
Coverfoto / Speelbos Gagelbos, Staatsbosbeheer
ISSN: 1879-422X

6

8

11

12

14

14

18

20

ALUMNIVERENIGING VAN HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN EN NETWERKSCHOOL HELICON VELP / MEI 2014

INHOUD / 2 / 14

6 Natuur & ondernemen
Natuur en economie bijten elkaar... of toch niet? Op deze vraag geven
genodigden op de kennismiddag Natuur & ondernemen antwoord.

8 ‘Landschap beleef je in beweging’
Film is volgens de filmende landschapsarchitect Marjolein Hillege een
krachtig middel in het ontwerpproces. Je kunt er emotie en beleving
mee overbrengen.

11 VVA-lid Erik van Wijhe
Wat hem aantrekt in het vak greenkeeper is het werken en spelen met
natuur. ‘Van mijn werk heb ik uiteindelijk mijn hobby gemaakt.’

12 Een ecologische specialist met helikopterview
Vegetatiekartering met drones? Onderzoek naar het dieet van vleur-
muizen? The Fieldwork Company van Jannes Heusinkveld opereert
op het snijvlak van ecologie en technologie.

14 Stelling: ‘De carrièreondersteuning van de VVA
in doelgroepen is een goede zaak’
VVA Larenstein heeft een doelgroepenbenadering om leden in verschil-
lende fasen van hun carrière te bedienen. Een goed idee?

16 Studenten zoeken hulp bij hun toekomstige
carrière
Het Ontwikkelteam Carrièresupport Young Talents presenteert het
onderzoek waaraan bijna driehonderd studenten hebben deelgenomen.

18 Ruimte voor de Vecht geeft de streek identiteit
De eerste VVA-excursie van dit jaar onder het thema Ruimte voor Water
in april voerde naar de omvangrijke gebiedsontwikkeling Ruimte voor
de Vecht.

20 Masteropleiding Professioneel Project- en
Procesmanagement
Marije Kattenwinkel rondde onlangs de master af: ‘Ik kan de nieuwe
kennis en vaardigheden direct toepassen in mijn werk.’

Verder
VVA-nieuws & agenda / VVA-leden zoeken kansen

Ronnie Niesink, voorzitter VVA Larenstein

Gisteravond, in de auto, radio aan, op weg naar
huis van een avond jachttraining reed ik door de
velden in de buurt van Lelystad. Er werd volop
beregend. Om 22.00 uur hoorde ik op het journaal
de problemen in Brabant met de droogte. Sloten
staan droog en de grondwaterstand is te laag,
zodat er op sommige plekken niet meer beregend
mag worden. Intussen worden er in Soest en
omgeving, waar ik woon, de waterkeringen langs
de Eem verbeterd om het overstromingsrisico te
verlagen.
Op zo’n moment ervaar je de diversiteit en de
uiteenlopende problematiek rondom water. Het is
niet voor niets verkozen tot het jaarthema van de
VVA! We zijn er volop mee bezig. Na de algemene
ledenvergadering op 11 april waren er inleidingen
bij Waterschap Groot Salland over hun program-
ma Ruimte voor de Vecht. Tijdens de excursie
naar de Vechterweerd zagen we met eigen ogen
wat het programma zoal inhoudt. De rest van het
jaar volgen nog meer activiteiten rondom het
jaarthema Ruimte voor Water. Lees erover in deze
uitgave, in de digitale nieuwsbrieven en op de
website.
Het jaarthema komt voort vanuit de behoefte van
de VVA om meer in de regio’s actief en zichtbaar
te zijn en om meer in te spelen op de actualiteit.
De thematische aanpak is een goede stap.

Het geeft de activiteiten een heldere rode draad en
de mogelijkheid om in een bepaalde problematiek
zowel te verbreden als te verdiepen. Het thema
Ruimte voor Water is te bezien vanuit alle discipli-
nes die de VVA vertegenwoordigt. Er zitten
aspecten in voor landschapsinrichters, cultuur-
technici, natuurbeheerders, agrariërs, gebiedsont-
wikkelaars, watermanagers, ecologen enzovoort.
Een heel ander onderwerp. De afgelopen periode
is verder onderzoek gedaan naar de doelgroepen
die wij vertegenwoordigen. Dan blijkt dat studen-
ten en senior experts – om de twee uitersten te
noemen – inderdaad andere wensen hebben ten
aanzien van hun carrièreontwikkeling. Niet zo
verwonderlijk natuurlijk, hoewel de leden in de
rubriek De mening van nuances aanbrengen.
Lees ook de bijdrage over wat de huidige studen-
ten verwachten van hun school en van ons.
Tot slot. In het bestuur zijn nog functies vacant.
We voeren al wel gesprekken met kandidaten,
maar geïnteresseerden kunnen zich nog aanmel-
den. Verder zoeken wij ondersteuning in de
regio’s om het regionetwerk verder uit te bouwen.
Mocht je graag eenmalig een activiteit willen
organiseren of regiocoördinator willen worden
voor noord of west (en bedankt voor diegenen die
dit al hebben gedaan), meld je dan aan bij het
VVA-bureau.

VVA Magazine als voorbeeld op Nederlands/Vlaams alumnicongres

Tijdens CASE Lowlands op 15 en 16 mei in Den Haag – de jaarlijkse conferentie voor Nederlandse en Vlaamse hogescholen en universiteiten over alumnibeleid, alumnirelaties en fondsenwerving – geeft VVA-bestuurslid communicatie Doede Wessels een presentatie over VVA Magazine. De aanleiding is dat het magazine bij de organisatoren van de conferentie is opgevallen. VVA Magazine is niet alleen het enige hbo-alumniblad in Nederland, het wordt ook nog eens deels gemaakt door vrijwilligers. ‘Ik denk dat VVA

Magazine een zeer interessant voorbeeld is van een alumni-blad voor hbo-afgestudeerden om met onze Nederlandse en Vlaamse collega’s te delen’, zegt Joe Laufer van de conferentieorganisatie. ‘Interessant is bijvoorbeeld de op carrière gefocuste inhoud, de advertenties, inzet van vrijwilligers et cetera. VVA Magazine zou voor onze hogescholen een mooi voorbeeld kunnen zijn in het begrijpen van onderwerpen die je kunt aansnijden als zij een soortgelijke alumniproductie willen opzetten.’ Wessels zal tijdens de work-

shop ‘Do you need an alumni magazine?’ ingaan op hoe VVA Magazine vorig jaar van koers is gewijzigd. Nieuwe uitgangspunten zijn geformuleerd, er is samenwerking gezocht met GAW ontwerp+communicatie en er is een redactie van VVA-leden gevormd. Door de combi van vrijwilligers en professionals sluit het magazine beter aan bij de wensen van met name jongere lezers. Andere tijdschriften die een presentatie houden tijdens CASE Lowlands zijn de alumnibladen van Universiteit Twente en de Universiteit van Amsterdam.

Jaarverslag 2013

Tijdens de algemene ledenvergadering op 11 april is het jaarverslag van 2013 vastgesteld. VVA-leden die niet aanwezig waren kunen het jaarverslag opvragen. In het jaarverslag lees je over alle bestuurlijke en inhoudelijke ontwikkelingen bij de VVA, de activiteiten die zijn georganiseerd waaronder excursies en reünies waaraan de VVA aandacht heeft besteed en de contacten met gelieerde organisaties. Het verslag is digitaal en in een papieren versie beschikbaar. Neem hiervoor contact op met Annette Slotboom van het VVA-bureau, info@vva-larenstein.nl of 026-3695725.

VVA feliciteert jubilerende Quercus

De studentenvereniging Quercus viert dit jaar haar 12e lustrum. VVA Larenstein feliciteert de vereniging. Op 25 oktober zullen zij dit groots vieren in de Witte Villa van park Sonsbeek. De VVA zal een bijdrage leveren door in de zomer en in het najaar aandacht te besteden aan het feest.

Leguaan voor Anke Visser

Tijdens het Heliconcafé op 13 maart is er afscheid genomen van Anke Visser, die 4,5 jaar vestigingsdirecteur van Netwerkschool Helicon Velp is geweest. Zij wordt directeur van de CIOS in Heerenveen. Theo Koolen van het College van Bestuur sprak haar toe en sloot af met een lied. Van de Studentenraad kreeg Visser een heuse leguaan. Daarna was er tijd om persoonlijk afscheid te nemen en kennis te maken met haar opvolger Willy Koppens. Namens de VVA kreeg Visser een bloemetje. Zoals gebruikelijk waren er tijdens het café ook presentaties vanuit het werkveld en van studenten. Dit keer was het thema beleven, ondernemen en beheren. Een student vertelde over een samenwerkingsopdracht bij het centrum

voor natuur en zorg in park Lingezen, waardoor een aantal Heliconstudenten aan de slag kon met de inrichting van het buitenterrein. Keelin O’Connor van Staatsbosbeheer ging in op het lesprogramma NatuurWijs voor basisscholen die lessen in de natuur willen. Docent Troy Corsen vulde aan hoe de netwerkschool meewerkt aan dat lesprogramma. Hij nam ons mee naar buiten om in 10 minuten zoveel mogelijk natuur in ons op te nemen en op te schrijven. Petra Hoogerwerf van Veleda advies inspireerde met haar toelichting op haar boek VONK over hoe mensen in bedrijven en organisaties zich kunnen ontwikkelen met bepaalde financiële stappen.

Gerben de Graaf

foto Netwerkschool Helicon Velp

Afscheid twee regiocoördinatoren en penningmeester

Ed Rodewijk, regiocoördinator west (l) en Gijs Eikelenboom, penningmeester a.i. (r) hebben afscheid genomen tijdens de algemene ledenvergadering op 11 april. Liesbeth Fokkes, regiocoördinator noord, die ook afscheid neemt, was verhinderd. foto Doede Wessels

Tijdens de algemene ledenvergadering op 11 april bij Waterschap Groot Salland is afscheid genomen van Gijs Eikelenboom, penningmeester a.i., en Liesbeth Fokkes en Ed Rodewijk, respectievelijk regiocoördinator noord en west. Het bestuur dankt alle drie voor hun grote inzet. Gijs Eikelenboom, die voorheen ook jaren penningmeester was, vulde met het vertrek van de vorige penningmeester in april vorig jaar het ontstane bestuursvacuüm op. Op zijn verzoek tijdelijk. Een nieuwe penningmeester is nog niet benoemd, maar er lopen momenteel wel gesprekken met een kandidaat. Tot de benoeming van een nieuwe penningmeester neemt Eikelenboom de zaken waar. Liesbeth Fokkes en Ed Rodewijk hebben beiden drie jaar lang met veel plezier en grote inzet interessante excursies georganiseerd. Rodewijk gaf tijdens de algemene ledenvergadering aan dat zijn persoonlijke situatie en zijn werk te veel tijd kosten om voldoende tijd in regioactiviteiten te kunnen steken. ‘Het is niet zo dat ik nu helemaal uit het zicht zal zijn, ik zal meer op de achtergrond bezig zijn.’ Liesbeth Fokkes kon helaas niet de ledenvergadering bijwonen, maar zij liet haar ‘handtekening’ wel duidelijk achter met de excursiefolder die zij heeft verzorgd, en waarin ook een tweetal excursies staan die zij organiseert. Voor alle drie de functies is een potentiële kandidaat met wie de VVA gesprekken voert.

VVA gaat in 2014 met zeven thema-excursies Ruimte voor Water de regio in

Om de VVA dichter bij de leden te brengen en de leden dichter bij de VVA, gaat de vereniging meer de regio in. De eerste acties zijn genomen, lichtte het VVA-bestuur tijdens de algemene ledenvergadering op 11 april toe. De regiocoördinatoren treden terug uit het bestuur om zo hun vrijkomende tijd aan het organiseren van activiteiten te kunnen besteden. Dat levert voor dit jaar liefst zeven excursies op. Al zijn de regiocoördinatoren niet langer aanwezig bij bestuurs- en ledenvergaderingen, ze blijven wel intensief contact met elkaar onderhouden. Daarvoor is er een bestuurslid regiozaken ingesteld, de spin in het web die ook het regio-beleid verder gaat opzetten. Wilco van Hout, regiocoördinator zuid, neemt tot de benoeming van het nieuwe bestuurslid regiozaken de functie waar.

De Overdiepse Polder wordt een waterbergingsgebied. Boerderijen worden daarom op terpen gezet. De VVA-excursie op 9 mei belicht alle aspecten van dit project voor Ruimte voor de Rivier. foto Aeroview.

Voor een goede afstemming tussen de regio’s hebben de regiocoördinatoren geregeld een regio-overleg. Een uitkomst van dat overleg is dat de activiteiten jaarlijks een thema

krijgen. Voor 2014 is dat thema Ruimte voor Water. De eerste excursie onder dat thema was op 11 april naar het Vechtdal (zie pagina 18) en de tweede op 9 mei naar de Overdiepse

Polder, een project van Ruimte voor de Rivier. De regiocoördinatoren hebben een folder gemaakt waarin alle zeven activiteiten voor 2014 zijn beschreven. De folder wordt bij excursies en andere gelegenheden uitgereikt. Ook op de website, in e-nieuwsbrieven en in VVA Magazine attenderen de regiocoördinatoren op de excursies. Een spontaan idee tijdens de algemene ledenvergadering op 11 april is om de band in elke regio te versterken door elke regio een eigen LinkedIn-groep te geven. Voor regio Oost bestaat er al zo’n LinkedIn-groep. Het VVA-bureau gaat dit nu ook voor de andere regio’s uitwerken.

Heb jij ideeën en wil je wel een (aanvullende) bijdrage leveren aan een activiteit in de regio? Neem dan contact op info@vva-larenstein.nl

Economie en natuur zijn een complex krachtenveld

Natuur en economie bijten elkaar... of toch niet? Actueler kon de centrale vraag van de kennismiddag Natuur & ondernemen georganiseerd door Van Hall Larenstein en Staatsbosbeheer op 10 april niet zijn. De volgende dag op 11 april presenteerde staatssecretaris Sharon Dijksma de Rijksnatuurvisie die stelt: natuur en economie profiteren van elkaar.

‘We hebben een donkergroen hart. Staatsbosbeheer zal daarom alleen die economische activiteiten ontplooiën die niet ten koste gaan van de natuur’, reageert Zwier van Olst, hoofd Marketing, sales and business development en VVA-lid. Zijn organisatie is door bezuinigingen genoodzaakt jaarlijks 10 tot 20 miljoen euro extra verdienwaarde uit natuur te halen. ‘Maar er zit zoveel tegenkracht in onze organisatie dat natuurbelangen vanzelf geborgd zijn. De interne discussies zijn soms heftig. De windenergie, waarmee we op 35 locaties aan de slag willen, dwingt mensen soms tot tranen.’ Om tot een verantwoorde verwaarding te komen heeft Staatsbosbeheer een visie opgesteld gericht op beschermen, beleven en benutten. ‘Beschermen doen we bijvoorbeeld door onze bossen te certificeren, beleven door activiteiten aan te bieden en samen met lokale ondernemers producten te ontwikkelen waardoor mensen kunnen genieten van de natuur. Benutting van hout zit in onze genen. Met ons kap- en verjongingsplan en de introductie van Hollands Hout stimuleren we mensen en bedrijven om inlands hout te kopen en bij te dragen aan verduurzaming. Voor biomassa ligt er een groot potentieel. We zoeken ook combinaties met natuurontwikkeling en delfstoffenwinning, bijvoorbeeld met K3Delta’, waarmee Van Olst de volgende spreker introduceert: Iwan Reerink, projectleider

bij afdeling gebiedsontwikkeling van K3Delta en tevens VVA-lid.

Goede combinaties

Reerink: ‘We leveren grondstoffen voor bouwend Nederland en de baksteenindustrie en zorgen voor een nuttige toepassing van overtollige grond in bijvoorbeeld natuurontwikkelingsprojecten en geluidswallen. Daarmee maken we prachtige gebieden en verdienen we ons geld. De wingebieden richten we opnieuw in. Dit soort projecten komen voort uit vraaggestuurde planologie zoals Ruimte voor de Rivier, natuurontwikkeling en retentie- en zoetwaterbeheer. Dus om antwoord te geven op de vraag ‘Natuur en economie bijten elkaar... of toch niet?’ zeggen wij: Toch niet, dat ligt genuanceerder. Sowieso is de meeste Nederlandse natuur het directe gevolg van ondernemen: de Weerribben, de uiterwaarden, ons polderlandschap en de Veluwe. Economie en natuurontwikkeling is wel een complex krachtenveld, maar wij denken dat ze goed zijn te combineren. Als we in de Millingerwaard zes beverburchten tegenkomen, betekent dat niet dat een plan geen doorgang vindt, maar dat je het wellicht iets moet aanpassen en je aan de zorgplicht moet houden.’ Zijn bedrijf vindt het belangrijk gebieden zo op te leveren dat mensen er wat mee kunnen.

‘Ons advies is om niet te veel blijf-af-gebieden te maken. Natuur is ook voor mensen. We betrekken bewoners erbij met open dagen, boomplantdagen, keukentafelgesprekken enzovoort.’

Natuur in het hart

Mensen betrekken is ook wat Tom den Boer, initiatiefnemer van BSOWijs! doet maar dan met kinderen. Wat begon vanuit inspiratie groeide uit tot een buitenschoolse opvang waar kinderen 52 weken per jaar winter en zomer buiten zijn en vies mogen worden. Tijdens een vakantie in Noorwegen zag de medewerker van Natuurmonumenten kinderen bij -30 °C buiten spelen. ‘Ik was flabbergasted. Ze konden zich uitstekend redden, terwijl mijn kinderen binnen op de kinderopvang zitten. In 2011 ben ik gewoon gestart naast mijn werk. De kinderen maken 2,5 uur per dag buiten lol en doen ontdekkingen. Nu hebben we vier vestigingen met 200 kinderen en groeien door. Het levert levenslange ambassadeurs op voor natuur en de organisaties die natuur beschermen’, houdt hij de zaal voor. ‘Met hun natuurervaringen dragen ze de natuur in hun hart. Natuur is normaal in hun leven.’

Van last tot lust

In de Rotterdamse haven was natuur lange tijd zeker niet normaal. In zijn inleiding ‘Natuur, van last tot waarde’ laat Tiedo Vellinga, hoofd milieu-monitoring Maasvlakte 2 van Havenbedrijf Rotterdam en hoogleraar bij TU Delft, zien welke omslag is gemaakt. ‘Jaren geleden werd het havenbedrijf naar de rechtbank geroepen omdat we een stuk onder water hadden gezet, terwijl er nog vogels zaten. Als boerenzoon uit Friesland vind ik dat er gewerkt moet kunnen worden, maar het voorval heeft wel de ogen geopend.’ Havenbedrijf Rotterdam is volop bezig met de aanleg van Maasvlakte 2 in beschermd gebied en compenseert dat met een tien keer zo groot

Boven: Een sleepopperzuiger bij de aanleg Maasvlakte 2 met op de voorgrond grijze zeehonden. Onder: Speelbos Gagelbos van Staatsbosbeheer.

rustgebied voor vogels en zeehonden en 35 hectare nieuwe duinen. Voor de soorten die er zijn en zelfs nog komen zijn managementplannen. ‘Vinden we rugstreeppadden, dan worden ze naar compensatie-locaties verplaatst. Voor de tienduizenden meeuwen, die er eerder waren dan de haven, hebben we een gedragscode. We voelen ons verplicht ze te beschermen, maar mogen op plekken waar we werken wel broeden voorkomen. We verplaatsen ze naar de randen waar we speciale gebieden hebben ingericht.’ Communicatie, openheid vindt Vellinga belangrijk. ‘Op het strand van Maasvlakte 2 broeden sterns, maar het gebied zal toch verder als haven en industrieterrein worden ingericht. Mogelijke conflicten moet je vroeg onderkennen, bespreekbaar maken en oplossen. Soms komen belangen bij elkaar. WNF wil graag voor getijdennatuur goede open verbindingen via het water en wij willen dat voor de scheepvaart.’ Wie weet kan de haven er nog eens exportproduct van maken voor andere havens, maar Vellinga zegt: ‘De natuur kunnen we niet in geld uitdrukken, wel in het aantal bezoekers die allemaal enthousiast na een bezoek naar huis gaan.’

TEKST RIA DUBBELDAM FOTO'S HAVENBEDRIJF ROTTERDAM, STAATSBOSBEHEER EN K3DELTA

Jonge VHL'ers ondernemen natuurlijk

Tijdens de kennismiddag presenteren drie pasafgestudeerden van Van Hall Larenstein zich als beginnend ondernemer. Ze timmeren aan de weg door hun eigen werk te creëren. ‘Maar twee van mijn twintig studiegenoten hebben een baan’, zegt bos- en natuurbeheerder Kristiaan Tetteroo. Hij zit niet bij de pakken neer en heeft een bedrijf opgericht: Biobased Trade Connections, gespecialiseerd in consultancy en het verbinden van mensen en handel in biomassa. Daar zit toekomst in, vindt hij. Tetteroo heeft net zijn eerste offerte de deur uit voor een bedrijf dat een haalbaarheidsstudie wil laten doen voor een tweede generatie bio-ethanolproductie. Naast advisering wil Tetteroo op den duur graag intermediair worden in biomassastroomen. In Spanje heeft hij daarvoor al een partner. Dani Korai, ook afgestudeerd in Bos- en Natuurbeheer, richt zich met zijn bedrijf Fundamental Nature op natuureducatie, -trainingen en -filosofie. ‘Je wilt gelijk aan de slag, maar dat valt nog niet mee. Daarom pak je alles aan. Samen met een vriend heb ik net 200 m² bestrating aangelegd.’ Maar de aanhouder wint. ‘Mijn vrijwilligerswerk bij Stichting Groen Cement die kinderen in contact brengt met natuur, levert nu een heel leuke klus op. Ik mag voor hen een werkboek schrijven over hoe je grijze kinderopvang groen kunt maken.’ Korai ziet

kansen voor bos- en natuurbeheerders in de kinderopvang, zeker in dit jaar van de groene kinderopvang. ‘Wij zitten nog te veel in de bosjes. Kijk om je heen, wij kunnen onszelf nog niet goed genoeg vermarkten.’ Lucas Lens, tuin- & landschapsinrichter, zoekt innovatieve oplossingen voor natuur en zorg. Na zijn afstuderen heeft hij samen met andere young professionals in een project van het InnovatieNetwerk (ministerie EZ) de groene behandelkamer bedacht, wat een nominatie opleverde voor de Nationaal Groenfonds Natuurprijs 2013. De groene behandelkamer is een mobiele unit die permanent of tijdelijk gekoppeld kan worden aan een bestaand gebouw (bejaardenhuis, artspraktijk, school enzovoort), waar medische behandelaars hun patiënten ‘buiten’ kunnen behandelen. ‘Om het concept verder uit te werken en te vermarkten zetten we de stichting Groen Beter Best op.

De Groene Behandelkamer, een idee van Stichting Groen Beter Best

'Landschap beleef je in beweging'

Marjolein Hillege reageert blij verrast. 'Ik voel me vereerd. Waar heb ik het aan te danken, dat ik voor een interview gevraagd word?' VVA Magazine weet dat wel. Haar profilering als filmende landschapsarchitect is opgevallen. Het maakt nieuwsgierig: wat doet een landschapsarchitect met film en hoe is film in te zetten in een ontwerpproces?

'Naar aanleiding van dit interview ben ik gelijk mijn website gaan verbeteren', steekt ze van wal. 'Vanaf begin 2011 maak ik professioneel films en inmiddels heb ik genoeg inhoud en ervaring voor een site met een heldere signatuur. Film is een fantastisch medium, juist voor landschapsarchitecten. Landschap is altijd in ontwikkeling en heeft een gelaagdheid, die goed met film te duiden is.'

Voor het verbeelden van een historie, visie of ontwerp van een tuin, park of landschap maakt Hillege korte verhalende internetfilms en documentaires. Ze bedenkt het script, filmt en monteert, en maakt er portretten, registraties, voorlichtings- of promotiefilms van. Ze werkt zoveel mogelijk samen met anderen, bijvoorbeeld met cameraman Niels van 't Hoff en grafisch ontwerper en landschapsarchitect Hankie Hol. 'Ik zoek graag een bijzondere kwaliteit en bedenk hoe die is te verbeelden. Wat is de essentie van het onderwerp of gebied, wie is de doelgroep en wat is de boodschap? Als ingenieur wil je iets maken wat mooi en functioneel is en een bijdrage levert aan de maatschappij. Daarom wil ik alles zo goed mogelijk in beeld brengen, zodat de kijker ermee verder kan.'

De kracht van film is volgens Hillege de emotie en beleving die je ermee overbrengt. 'Landschap beleef je in beweging en is een ervaring die schakelt van klein naar groot. Beweging, details en het grote geheel; je kan het allemaal in een film laten zien. Ook kan je met beeldritme, tempoverschillen en muziek een eigen sfeer maken en naar een hoogtepunt toewerken. Het editen is daarom monnikenwerk. Het vraagt concentratie en je moet voortdurend fjnslipen. In de montage bouw je eigenlijk je film.'

Brede scope

Het heeft jaren geduurd voordat ze op het spoor van de film kwam. Achteraf bezien kon het bijna niet anders; het moest er een keer van komen. Hillege schetst het grillige verloop van haar carrière. Na haar opleiding bij de Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting in

Boskoop werkte ze op alle mogelijke schaalniveaus: van particuliere tuinen tot aan de Betuweroute. 'Juist die brede scope vind ik boeiend.' Ze werkte voor overheden, ingenieurs- en ontwerpbureaus. Tussendoor studeerde ze als landschapsarchitect verder aan de Academie voor Bouwkunst in Amsterdam. Een paar keer was ze zelfstandige, maar dat onderbrak ze graag voor leuke uitdagingen bij de gemeente Utrecht en later bij Movares. Ook gaf ze les op een basisschool, de Academie voor Bouwkunst en op diverse hogescholen, waaronder Larenstein. 'Ik heb de mogelijkheden die op mijn pad kwamen altijd aangegrepen', verklaart ze. Waar begon dan het filmwerk? 'Ik werkte als landschapsarchitect bij Movares op het regiokantoor in Rotterdam. Het werk nam door de economische recessie af en de concurrentie met andere bureaus was hard. Daardoor kreeg ik de ruimte en de tijd om na te denken over hoe verder te gaan en heb ik de mogelijkheden besproken met mijn gezin. Ik fotografeerde en filmde altijd al veel en besloot de Basisopleiding camera, regie en montage bij de Open Studio in Amsterdam te doen. Ik heb een goede camera gekocht en ben begonnen.'

Markt voor film

Via vrienden kon ze haar eerste film maken op landgoed de Ulenpas in Doetinchem. 'Het landgoed heeft een lange geschiedenis en de mensen die het nu beheren zijn bijzonder gepassioneerd. Genoeg ingrediënten voor een interessante film. En als de film goed was, zou ik ervoor betaald krijgen. En dat was zo.' Voor de gemeente Utrecht, waar Hillege eerder had gewerkt, maakte ze een serie landgoedfilms. In vier delen wordt de toekomstvisie voor de landgoederen Amelisweerd en Rhijnauwen verteld en verbeeld. Het vinden van nieuwe opdrachten gaat relatief makkelijk. 'Ik ken veel mensen en die weten wat ik waard ben.'

Hillege maakt niet alleen films in opdracht maar ook op eigen initiatief. Een voorbeeld is de clip waarin de curator van de Landschapstriennale Lingezege 2014 het festival introduceert. Een film over de begraafplaats in Veenhuizen en de

'Complexe projecten vertalen naar een korte film is de eerste stap om interesse te wekken voor grote dingen'

vrijwilligers die de graven onderhouden, is bijna klaar. Film is onderdeel geworden van gewone communicatie, constateert Hillege. Sinds 2010 is het aantal video's op internet verviervoudigd. Door de snelheid en kwaliteit van het internet en ook die van smartphones en tablets blijft de behoefte aan films groeien. 'Mensen durven meer in beeld te komen. Ook zijn YouTube en Vimeo gekoppeld aan de zoekmachine van Google en zijn films op onderwerp makkelijk te vinden. Audiovisuele informatie bekijft en is toegankelijk. Ingenieurs zijn daar nog niet zo vertrouwd mee en beseffen nog niet zo goed, dat ze informatie over grote complexe projecten terug kunnen brengen tot een compact verhaal in een zeer korte film. Film is de eerste stap om interesse te wekken voor grote dingen. Maar omdat film maken arbeidsintensief is, moet bij projecten goed nagedacht worden over wat je wilt overbrengen en bereiken.'

Leerproces

Vooraf in het begin leerde Hillege snel en veel. 'Een sensatie om dat weer te ervaren.' Het audiovisueel vertalen van grote kwesties, opgaven of dilemma's naar een korte film, daar wil Hillege zich nu verder in ontwikkelen. Hoe kan je film inzetten in een planproces, dus niet als registratie achteraf maar als onderdeel van de ontwik-

keling? 'Mensen krijgen vaak veel informatie, maar kunnen dat allemaal niet opnemen. Daarom moet je focus aanbrengen en de informatie compact brengen. Als opdrachtgever kun je wel een uitgebreid verhaal willen vertellen, maar het is ook mogelijk om een korte film te maken als onderdeel van het proces. Met film en tekeningen kom je tot een ontwerp. Bij planpresentaties zet je film in om tot een beslissing te komen of om financiën en draagvlak te verwerven. Ik betrek de opdrachtgever zoveel mogelijk bij het filmproces, dan wordt de film alleen maar beter.' In opdracht van Atelier Rijksbouwmeester in Den Haag maakt ze nu na een geslaagde pilot-film een reeks van vijf verhalen over gebieden en gebouwen in eigendom van de Rijksgebouwendienst. Drie heeft ze er af: Trompenburg, Huis Doorn en Sorghvliet met het Catshuis. De montage voor het vierde verhaal over de veenkolonie Veenhuizen is net afgerond. 'Ik ben daar wel trots op. Ik heb beheersing en meer rust gevonden. De beelden spreken voor zich, er is minder tekst nodig. Met kaarten en eenvoudige animaties laten we zien wat er in het landschap is gebeurd. En de Rijksbouwmeester verlevendigt het verhaal met een eigen reflectie.'

Dromen

Graag maakt ze nog eens een roadmovie zoals Nebraska. Om aan de hand van een reis een verhaal te vertellen. Ook de verwantschap tussen een roadmovie met de ontwerpprincipes van de Engelse landschapsstijl wil ze graag onderzoeken. 'En als ik dan toch mag dromen, zou ik graag de Grieken willen laten zien hoe mooi en belangrijk laanbeplantingen kunnen zijn. Als ik daar op vakantie ben, zie ik vooral de nieuwe wegen, die zijn echt troosteloos. Wij kunnen echt iets bijdragen in andere landen. Ik zou als senior nog wel een keer in het buitenland willen werken. Dat lijkt me fantastisch.' En natuurlijk bij voorkeur met de inzet van film. Terugblikkend over 25 jaar werk zegt ze: 'Ingenieurs zijn, in hart en nieren, onderzoekend en vindingrijk; dat is wat ik bij anderen zie en bij mezelf herken. Ik heb met die eigenschappen als basis op veel plekken gewerkt en een vak erbij geleerd. Ik hou van beweging. Paul Verhoeven zei ooit: 'Movie is van to move'. Als de camera niet beweegt, dan is het wel het personage, het verhaal of de emotie van de kijker... Het is, denk ik, geen toeval dat ik dit nu doe.'

TEKST TAMARA VAN TRICHT EN LEONIE HEUTINCK

FOTO'S HANS DIJKSTRA/GAW.NL

'Altijd leuk om mijn vakgebied te promoten en te laten zien waar je zoal terecht kunt komen met een cultuurtechnische opleiding', reageert Erik van Wijhe. 'Het beroep greenkeeper ligt niet zo voor de hand.'

'Van mijn werk heb ik mijn hobby gemaakt'

Hoe ben je dan in de golfwereld verzeild geraakt?

'Eigenlijk wilde ik uitvoerder worden in de sportwereld. Daar heb ik wat mee, daar lag mijn ambitie. Mijn stagebedrijf waar ik ook vakantiewerk en mijn afstudeeropdracht wilde doen, had ik er op uitgezocht. Toen het bedrijf twee maanden geen werk voor me had, hebben ze me geparkeerd op een golfbaan en begon ik er met takjes opharken. Ik dacht: Als dat het nou is.....'

Hoe kwam het dat je er heel anders over ging denken?

'Het begon met hier en daar inspringen en kleine rotklusjes doen. Al snel bleek er toch veel achter het onderhoud van golfterreinen te zitten, een hele filosofie. Goed beheer is een grote uitdaging. Wat me aantrekt is het werken en spelen met natuur. Van mijn werk heb ik uiteindelijk mijn hobby gemaakt. Dat ik voor de golfwereld relatief snel omhoog kon klimmen, daar is mijn agrarische achtergrond debet aan samen met mijn opleiding, waar een goede basis is gelegd voor planmatig en procesmatig werken. Onderaan de ladder beginnen, dat is eigenlijk wel de mooiste weg.'

Waar werk je momenteel?

'Bij Vos Ruinerwold Golf bv, een aparte bv van Vos Ruinerwold. Van oorsprong is dat een agrarisch loonbedrijf en heeft het loonwerk nog steeds als hoofdtak. Maar er ontstonden contacten in de sport-, recreatie- en ook de golfwereld. Het begon met één golfbaan, nu zijn het er zes. Bij Golfclub Havelte ben ik de hoofdgreenkeeper en van vijf andere doe ik de supervisie. Eigenlijk is het een dubbele baan. Heel druk met een gezin, maar ik zie het als een goede investering in de toekomst.'

Je doet het kennelijk zo goed dat vakblad Greenkeeper je had genomineerd voor Greenkeeper of the Year 2014.

'Ja, ook dat nog. (Lachend) Je werk gewoon goed doen met een eigen visie en filosofie, valt blijkbaar op. Maar je kunt het beslist niet alleen; het is met je team samenwerken naar een bepaald doel.'

Vanuit welke visie werken jullie dan?

'Terug naar de basis: de bodem. Is de ondergrond niet goed, dan krijg je nooit een mooi grasplantje en nooit een goede green. Dus moet je aan die bodem werken: beluchten, bemesten..... Daarvoor moet je gedegen kennis hebben van de fysische en chemische eigenschappen van die bodem.'

Een gezonde bodem, dat klinkt toch heel logisch?

'Ja, maar toch zie je vanuit de grote golflanden Engeland en Amerika allerlei middeltjes komen, die wat bijzonders toe moeten voegen en de boel moeten oplappen; zalfjes. Dat ik propageer dat we aan de bodem moeten werken, komt met name vanuit mijn cultuurtechnische opleiding en daarnaast is het een stukje geërfd nuchter boerenverstand.'

Het is vast moeilijk om een goede bodem te krijgen als die niet optimaal is.

'Dat is op zich niet zo moeilijk. Het grootste punt is dat er 365 dagen van het jaar gecreëerd wordt en dat golfers niet gestoord willen worden door lawaaiige machines en dergelijke. De crux van het vak is goed uitleggen wat je doet en waarom je dat doet. De mensen gaan het dan wel begrijpen, al kost het even tijd. Je moet als greenkeeper ook een beetje een psycholoog en communicatiedeskundige zijn.'

Je woont in het Noord-Veluwse Oosterwolde maar je werkt in het noorden.

'Ik ben wat betreft woonplaats redelijk honkvast. In Oosterwolde ben ik opgegroeid, maar als ik morgen wordt gebeld voor een baan ver hier vandaan, dan zeg ik niet gelijk nee. Ik zal het zeker in overweging nemen en bespreken met mijn jonge gezin. Je moet alle opties openhouden.'

TEKST RIA DUBBELDAM. FOTO VOS RUINERWOLD GOLF BV

Naam Erik van Wijhe
Woonplaats Oosterwolde (gemeente Oldebroek)
Studie MBCS Cultuurtechniek (2001)
Functie Projectleider/Hoofdgreenkeeper bij Vos Ruinerwold Golf bv

CARRIÈRE Marjolein Hillege

OPLEIDING / Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting in Boskoop (1988)
Academie van Bouwkunst in Amsterdam (1996)
Open Studio in Amsterdam (2012)

WERK / Marjolein Hillege werkte van 1988 tot 1997 voor diverse overheidsinstanties als ontwerper. Vervolgens was ze zes jaar zelfstandig landschapsarchitect. In 2003 werd ze adviseur landschapsarchitectuur bij DSO Stedenbouw en Monumenten voor gemeente Utrecht. In 2008 werkte ze een half jaar als landschapsarchitect voor Karres en Brands en – na een tussenpose van ruim een jaar als zelfstandige – bij Movares. Sinds 2011 is ze weer zelfstandige en combineert ze landschapsarchitectuur met filmwerk.

RELEVANTE WEBSITES

www.marjoleinhillege.nl

Marjolein Hillege is actief op LinkedIn, Facebook en Twitter

Een ecologische specialist met helikopterview

Vegetatiekartering met behulp van drones? Onderzoek naar het dieet van vleermuizen? The Fieldwork Company doet het. Het bedrijf van Jannes Heusinkveld opereert op het snijvlak van ecologie en technologie, twee verschillende disciplines. Over elkaars grenzen heen kijken mag wel meer gebeuren, vindt hij.

The Fieldwork Company is vooral dienst-verlenend. Meestal wordt het bedrijf ingehuurd met het verzoek om data te verzamelen. Dit gebeurt vooral met camera's. 'De gegevens bewerken en analyseren we vervolgens tot een werkbaar geheel. Daarna gaan de data en analyses naar de opdrachtgever, die daarmee zijn conclusies kan trekken. We zijn nadrukkelijk geen adviesbureau; we houden ons vooral bezig met (het technische aspect van dataverzameling) in het ecologisch onderzoek.' Daar is kennelijk veel vraag naar. Tot het eind van de zomer zit de agenda vol, ook al maakt het bedrijf geen reclame. 'Wij zijn de enige in Nederland die zo gespecialiseerd zijn in alleen data verzamelen voor ecologische doeleinden. Opdrachtgevers vinden ons via via en vanuit ons netwerk.' In Nederland werkt het bedrijf vooral voor Rijkswaterstaat, provincies en adviesbureaus maar bijvoorbeeld ook voor ondernemingen als het Havenbedrijf Rotterdam. In het buitenland zijn het meestal adviesbureaus, onderzoeksbureaus en natuurorganisaties die The Fieldwork Company inschakelen, zoals het Britse Royal Society for the Protection of Birds (RSPB).

Partijen samenbrengen
Opvallend is dat The Fieldwork Company zowel is in te schakelen voor het groene als het blauwe werk. Dat komt omdat Heusinkveld na zijn studie Bos- en Natuurbeheer aan de MBCS de studie Kust- en Zeemanagement in Leeuwarden eraan vastplakte. Het was een heel nieuwe studie. Heusinkveld hoorde dus bij de eerste lichting studenten en kreeg uiteenlopende vakken

Meetopstelling voor het systeem om tot 100 meter hoogte vleermuizen te detecteren en hun beweging vast te leggen.

als marinebiologie, politicologie, zeerecht en visserijkunde. 'De belangen op het water liggen soms heel ver uit elkaar. De gaswinner weet soms niet wat de visser doet of wil, en deze weet dat ook weer niet van bijvoorbeeld de windmolenexploitant. Dat merk je nog heel veel en dat is jammer', vindt Heusinkveld. 'Eigenlijk zou The Fieldwork Company bij alle projecten betrokken moeten worden, zodat we met onze expertise de kennis van alle partijen kunnen vergroten. Dat zou de kwaliteit van de verschillende processen die daar lopen ten goede komen. Juist ook omdat we geen concurrentie van die partijen zijn.'

Hiaat opvullen
Het idee om een eigen bedrijf te starten deed Heusinkveld op bij zijn vorige werkgever. 'Ik miste een bedrijf dat puur en alleen dataverzameling kon uitvoeren en gespecialiseerd is in de technische aspecten van ecologisch onderzoek. Voor veel adviesbureaus is dit geen core business, en daarmee ontbreekt vaak uitgebreide technische kennis. Ondertussen gaan de ontwikkelingen op technisch vlak razendsnel. Het is een taak op zich om in die veranderende markt het overzicht te houden. Er wordt dan ook al gauw (te) veel op de techniek vertrouwd, de bekende blinde vlekken. Bij een softwareanalyse moet je niet alles voor waarheid aannemen.' Omdat hij het hiaat wilde opvullen en het eigen baas zijn hem altijd al aantrok, begon Heusinkveld in 2009 voor zichzelf. Aanvankelijk in zijn eentje. De winst stopte hij in meer en betere apparatuur. Een aantal projecten en bedrijfsverplaatsingen later groeide het bedrijf geleidelijk uit tot drie medewerkers. 'Er is niets van de bank, alles is uit eigen zak betaald. Ook het pand dat we huren, hebben we zelf verbouwd en ingericht.'

Zelfgebouwde apparatuur en drones
De apparatuur is deels zelf ontworpen. Vaak koopt Heusinkveld losse componenten om ze in de werkplaats te laten monteren tot een werkend geheel. 'Zo hebben we een rijdende camera gemaakt. We kochten een radiografisch bestuurbare auto, verwijderden de carrosserie en gebruikten het onderstel en het technische deel om een camerasysteem erop te monteren.' De rijdende opstelling heeft zichzelf al bewezen op de Waddeneilanden waar vanaf een zandplaat zeehonden zijn gefilmd. 'Het apparaat kan alle kanten

Ultrasonere recorder boven de Afsluitdijk.

op rijden en de dieren van verschillende kanten en afstanden filmen. Het is niet de bedoeling dat het opnames maakt vanuit het water. Zeewater is niet zo best voor de apparatuur.' Aan het gebruik van cameravallen zitten beperkingen. 'Als je daar geen rekening mee houdt, kunnen de waarnemingen niet volledig representatief zijn', zegt hij. 'Is wat er op de camera staat ook echt het enige wat er voorbij is gekomen, ofwel wat wordt

Naam Jannes Heusinkveld
Bedrijf The Fieldwork Company |
Gespecialiseerd in dataverzameling voor ecologisch onderzoek
Vestiging Groningen
Medewerkers 3
Opleiding Bos- en Natuurbeheer, MBCS (2001), Kust- en Zeemanagement, Hogeschool Van Hall Larenstein, Leeuwarden (2006)

www.fieldworkcompany.nl →
Jannes Heusinkveld is actief op LinkedIn en Twitter

er gemist? Daarnaast moet de datakaart regelmatig vervangen worden en de camera wordt nogal eens gestolen', somt hij op. Daarom investeert Heusinkveld bij voorkeur in hoogwaardige apparatuur, zoals drones, die hij overigens niet in elkaar zet. 'Een drone gebruiken we voor onder meer vegetatiekartering, hoogtemeting en dieetonderzoek van vleermuizen. Onze drone is twee jaar oud en wordt op korte termijn vervangen door een nieuwe die ongeveer een uur in de lucht kan blijven. Dat is een stuk langer dan de huidige, die het maar een kwartier volhoudt. De wetgeving voor dronegebruik is dit jaar veranderd en niet iedereen mag zomaar een drone gebruiken. Met de juiste certificering hopen wij dat wel te kunnen blijven doen.' De rol van techniek binnen ecologische dataverzameling neemt de komende jaren alleen maar toe, verwacht Heusinkveld. 'Je zult wel altijd, al is het maar voor een paar uurtjes, het veld in moeten om bepaalde details beter te bekijken, zoals bij vegetatiekartering. Maar een groot deel van het veldwerk is op deze manier betrouwbaarder, efficiënter en vaak ook goedkoper uit te voeren.'

Vleermuizen en windmolens
Als voorbeeld van hoe dataverzameling kan helpen bij projecten noemt Heusinkveld windmolenparken op zee. Bij de ontwikkeling en de bedrijfsvoering van windmolenparken groeit de aandacht voor vleermuizen. Door monitoring kan het aantal slachtoffers gericht worden beperkt. 'We hebben bij het OWEZ windpark bij Egmond aan Zee en het Prinses Amalia Windpark voor IJmuiden gemeten. Er kwamen inderdaad vleermuizen in die omgeving voor. Ze vliegen bij voorkeur bij weinig wind. Windmolens draaien juist bij veel wind. Door deze gegevens te combineren ontstaat inzicht in de momenten waarop windenergie en vleermuizen(trek) in conflict komen, maar vooral ook wanneer dat niet zo is. Momenteel wordt er gewerkt aan een model waarmee op basis van realtime metingen in combinatie met historische gegevens de vleermuisactiviteit is te voorspellen. Hiermee kan een windmolenpark in nachten met vleermuisactiviteit gericht worden teruggeregeld en het verlies voor de exploitant maximaal worden beperkt. Op deze manier kunnen duurzame energie en natuur prima samengaan.'

TEKST EDWIN VRIEZEN EN TAMARA VAN TRICHT
FOTO'S JANNES HEUSINKVELD EN EDWIN VRIEZEN

‘De carrièreondersteuning in doelgroepen is een goede zaak’

VVA Larenstein heeft voor de carrièreondersteuning een doelgroepenbenadering geïntroduceerd met het idee om leden in verschillende fasen van hun carrière beter te kunnen bedienen. Daarom onderscheidt de VVA vijf doelgroepen: young talents (studenten), young professionals (gediplomeerden met een eerste of tweede baan), professionals (ervaren gediplomeerden), executive professionals (de meer dan ervaren gediplomeerden) en senior experts (gediplomeerden boven de 55). In de vorige editie van VVA Magazine stond een onderzoek onder senior experts en in dit nummer staat een onderzoek naar de behoefte van aanstormend talent: de studenten. Vind je de indeling naar doelgroepen zinvol?

Reacties

Frank van den Tweel

Tuin- & Landschapsinrichting, 2009
Planner/werkvoorbereider
BSI-Bomenservice

‘Ik denk dat de opzet goed is om de groep van werkzoekende op te splitsen in de verschillende fasen van de carrières. Op deze manier kun je gericht zoeken naar passende functies voor de verschillende groepen, omdat waarschijnlijk de mensen die meer werkervaring hebben andere functies ambiëren. Alleen ben ik bang dat door de veranderde economische situatie er minder functies te verdelen zijn in het vakgebied door de vele bezuinigingen en de mindere groei van steden en dergelijke. Er zijn minder gebieden waarvoor plannen ontworpen, uitgewerkt, gerealiseerd en daarna beheerd moeten worden. Tevens worden renovatiewerken op dit

moment uitgesteld. Nu het economisch herstel langzaam op gang begint te komen, zal het denk ik nog een paar jaar duren voor het met de sector waar wij in zitten ook weer beter zal gaan.’

Linda Stam

Tuin, Park en Landschap, Helicon, 2007
Bos- en Natuurbeheer, VHL, 2010
Docent Bos- en Natuurbeheer
Helicon Opleidingen Apeldoorn

‘Naar mijn mening is er inderdaad een verschil tussen de diverse stadia in een carrière. Daarom denk ik dat de VVA er goed aan doet hier onderscheid in te maken en zich op elke doelgroep afzonderlijk te richten. Wat waren voor mij, bij het begin van mijn carrière, de belangrijke handvatten om een goede start te kunnen maken op de arbeidsmarkt? Ik heb toentertijd veel gehad aan de carrièrebeurzen om mij te oriënteren op en contact te leggen met het bedrijfsleven. Verder heb ik baat gehad bij hulp van de groene uitzendbureaus, wat heeft geleid tot mijn huidige aanstelling. Als docent

zie ik vooral de behoefte aan netwerkmogelijkheden terug bij afstuderende studenten, oftewel de young talents. Hierin zou de VVA een belangrijke faciliterende rol kunnen spelen. Nu, als young professional, zijn mijn interesses en wensen anders dan vier jaar geleden. Ik heb nog altijd behoefte aan een netwerk, maar zet deze nu in om het onderwijsprogramma en het bedrijfsleven met elkaar in verbinding te brengen en te houden.’

Niek Roozen

RHSTL Boskoop, 1974
Directeur Niek Roozen bv Landschapsarchitecten bnt en partner
NiekRoozenLoosVanVliet, China

‘Vijf doelgroepen is veel, er is overlap en de grenzen zijn onduidelijk. Ik zou drie groepen maken: 1 young talents (studenten en net afgestudeerden), 2 professionals (ervaren gediplomeerden) en 3 experts. De wensen, eisen en problematiek voor deze groepen zijn verschillend, dus nuttig om daar verschillend mee om te gaan. Het is interessant om per categorie activiteiten te ontwikkelen, maar juist ook om groepen met elkaar in contact te brengen. De indeling in groepen kan helpen dit gericht te doen. Voorbeeld: wat de VVA zou kunnen betekenen voor groep 1?

De grens tussen studenten en de praktijk verkleinen door “snuffelstages” te introduceren. Geen dag maar een week of een maand. Studenten en werkgevers hebben dan een kans een goede indruk van elkaar te krijgen. Verder: specifieke workshops/lezingen over actuele thema’s, zoals stadslandbouw, de Groene Stad en waterproblematiek, waardoor pasafgestudeerden kunnen laten zien waar hun interesse ligt. Of een cursus portfolio samenstellen: hoe kun je laten zien wat je kwaliteiten zijn, wat je doet en hoe kun je je onderscheiden?’

Wouter Wilken

Eco & Wildlife Studies, Netwerkschool Helicon Velp, 2013
Student Bos- en Natuurbeheer, Van Hall Larenstein

‘Ik ben het met de stelling eens. Elke leeftijdscategorie heeft zijn eigen wensen. Door te werken met meerdere categorieën kan de VVA beter kijken naar meerdere wensen en daar naar handelen. Studenten vinden andere activiteiten interessant dan senior experts. Het is lastig om één activiteit te bedenken die voor alle categorieën interessant is. Door te werken met verschillende leeftijdscategorieën, kan de VVA zijn best doen om aan zoveel mogelijk wensen tegemoet te komen, waardoor er een grotere tevredenheid ontstaat onder de leden. Verdere carrièreondersteuning

door de VVA zal naar mijn mening hulp kunnen bieden aan mbo’ers die door willen stromen naar het hbo of die een weloverwogen keuze willen maken over wat zij verder willen met hun carrière.’

Thijs Koelemeijer

Tuin- & Landschapsinrichting, 2003
Projectleider afdeling Realisatie, gemeente Zaanstad

‘Aan alle kanten merk je dat de maatschappij steeds internationaler georiënteerd raakt. Functietitels zoals Customer Care Manager, Outbound Sales Manager zijn haast niet meer weg te denken. Laatst kreeg ik bijna ruzie toen ik iemand conciërge noemde. Nee, zei de beste man, ik ben Facility Manager! Wat is er mis met conciërge, medewerker klantenservice of verkoper? Tegenwoordig is iedereen maar manager of professional. Voelen we ons daardoor beter of meer gewaardeerd? Persoonlijk vind ik het een wildgroei aan titels. Blijkbaar ontkomen we in onze branche daar ook niet aan.

Ik snap het fenomeen om voor verschillende ervaringsniveaus gericht beleid te maken en daarvoor activiteiten te ontplooiën, maar het selecteren op leeftijd vind ik geen goede zaak. Waarom zou iemand van 55 met tien jaar branchegerichte werkervaring senior expert zijn ten opzichte van iemand van 30 met dezelfde ervaring? Ik vind de indeling in doelgroepen ook niet handig. Hierdoor plaats je mensen in hokjes. Ik denk dat er meer behoefte is aan maatwerk per functieprofiel dan een scheiding in doelgroepen.’

Hans van der Molen

Cultuurtechniek, MBCS, 1979; Bosbouw, HBCS, 1985
Eigenaar Van der Molen Groenconsult

‘Ik vind het inderdaad handig dat de VVA voor de carrièreondersteuning van leden een scheiding maakt in doelgroepen. Net-afgestudeerden/young talents hebben andere wensen en ideeën dan netgepensioneerden/super-senior experts. En de wat langer afgestudeerde die toe is aan een nieuwe uitdaging (professionaal) heeft weer andere behoeften. Je kunt als VVA al deze groeperingen en wat daar nog tussen in zit, niet op dezelfde wijze ondersteunen. Mensen in verschillende levensfasen hebben verschillende wensen ten aanzien van hun professionele carrière. Hun persoonlijke situatie heeft daar ook alles mee te

maken. De ene jonge vader vindt een papadagje per week buitengewoon waardevol, de ander absoluut niet. De één is bereid en in staat daar financiële offers voor te brengen als tweeverdiener, de ander kan dat helemaal niet, omdat ie alléén de kost bij elkaar moet zien te scharrelen. Misschien kan de VVA wel wat betekenen in kinderopvang voor de ene en pré-pensioenactiviteiten voor de andere groep? Dus heel zinvol als de VVA toegespitst op diverse doelgroepen van haar leden iets te bieden heeft.’

Studenten zoeken hulp bij hun toekomstige carrière

Studenten van Netwerkschool Helicon Velp zijn tevreden, maar bij Hogeschool Van Hall Larenstein (Velp en Wageningen) hebben ze behoefte aan meer steun bij de invulling van hun opleiding. Dat concludeert het Ontwikkelteam CYT (Carrièresupport Young Talents) op basis van onderzoek waar- aan bijna driehonderd studenten hebben deelgenomen.

Het onderzoek onder de studen- ten was een opdracht van Stich- ting SAV, die zich bezighoudt met arbeidsbemiddeling van VVA- leden, en is uitgevoerd door studenten van Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN) in samenwerking met Marleen Jacobs van het VVA-bureau en Pim de Bokx van SAV. De drie- honderd studenten hebben meegedaan in het vooronder- zoek, in focusgroepen en online onderzoek.

Kritische hogeschool- studenten

Uit het onderzoek komt het beeld naar voren dat studenten van Netwerkschool Helicon Velp een betere begeleiding naar sta- ges en wereldoriëntatie krijgen aangeboden dan studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein. De hogeschoolstudenten zijn kritisch over de verouderde database van stagebedrijven, de beperkte mogelijkheden om in het buitenland stage te lopen en de gebrekkige invulling van wereldoriëntatie via bijvoorbeeld excursies. De VHL-studenten hebben tevens de indruk dat de jaarlijkse Carrièredag – waarvan niet bekend is dat VVA Laren- stein die organiseert – vooral gericht is op Bos- en Natuur- beheer en niet verplicht is, waar- door het vaak conflicteert met het lesrooster. Bij Helicon-studenten is er lof

Een werkveldexcursie georganiseerd door Van Hall Larenstein. Bijna tachtig pro- cent van de studenten zou het waarderen dat de VVA ook excursies organiseert.

De jaarlijkse Carrièrebeurs van de VVA is een ideale plek om informatie te krijgen over stages, werkervaringsplekken en vacatures. Te onbekend is nog dat de beurs voor alle studenten van VHL en Netewerkschool Helicon is bedoeld.

voor het regelmatig organiseren van het Heliconcafé waar stu- denten leren netwerken met het werkveld, waardoor zij goede stages verwerven en een goed

beeld van het werkveld krijgen.

Positionering VVA

Uit de online enquête komen ook suggesties voor een betere

positionering van VVA Larenstein, tips voor de inzet van communi- catiemiddelen en wenselijke activiteiten. Het Ontwikkelteam CYT heeft hier snel op geantici- peerd door een online omgeving voor studenten – Facebook, Hootsuite en Feebly – op te zetten. Die moet nog wel actief worden gemaakt.

De hoofdpunten uit het advies van het Ontwikkelteam aan de VVA luiden:

1. Vergroot de naamsbekendheid van de VVA bij studenten door explicieter te communiceren vanaf het moment dat zij student worden. Gebruik hiervoor het aanbod om gratis lid te worden bij aanvang van de studie en biedt de Facebookpagina aan om betrokken te worden/blijven bij het werkveld en de carrière- gerichte activiteiten. Ook de door de VVA georganiseerde Carriè- redagen moeten veel beter voor alle studenten gepositioneerd worden.
2. Zet in op samenwerking met de opleidingen om samen met hen stagevoorlichting te bieden, waardoor duidelijker naar voren komt dat VVA goede werkveld- relaties heeft waar de student een beroep op kan doen (mits gratis lid). Deze samenwerking biedt tevens kans om decanen en studieloopbaanbegeleiders op de hoogte te brengen van de rol die de VVA kan spelen.

3. Zoek samenwerking met va- caturesites en een uitzendbureau om beter zichtbaar te maken welke kansen op een vakgerichte bijbaan, stage en startbaan er zijn.
4. Organiseer regelmatig werk- veldexcursies: minimaal 8 x per jaar. Maar liefst 78% van de studenten geeft aan hier behoef- te aan te hebben. Ook andere activiteiten scoren hoog, zoals de Carrièredagen en praktische workshops (over LinkedIn, Prezi, leren solliciteren, CV opstellen, et cetera). Het Ontwikkelteam geeft aan dat er ook mogelijk- heden zijn om op dit vlak samen te werken met studentenvereni- gingen zoals LaarX.

Het Ontwikkelteam denkt dat er echt kansen voor de VVA liggen om studenten te helpen bij het ontwik- kelen van hun carrière. VVA-leden die denken 'hier wil ik zelf wel mee aan de slag', kunnen zich melden bij Marleen Jacobs van het VVA- bureau, info@vva-larenstein.nl of 026-3695725.

TEKST PIM DE BOKX, FOTO JUA DAI FLEER EN WIM VAN HOF/GAW.NL

VVA NIEUWS

VVA-excursie over innovatieve dijkversterking in Rivierenland

Noteer vast in de agenda: begin juli VVA-excursie naar Water- schap Rivierenland. De datum, het programma en de sprekers staan nog niet vast, maar zodra alles bekend is, maakt de VVA het wereldkundig via de digitale nieuwsbrief en op de website. Geïnteresseerden kunnen zich dan ook aanmelden. Het onder- werp van de excursie is al wel duidelijk: de dijkverbeteringen die dit jaar in het rivierengebied in uitvoering gaan. Innovatie staat daarbij centraal. Innovaties zijn nodig door de nieuwe inzichten die over waterveiligheid zijn ontstaan. Klimaatverandering, het ver-

schijnsel 'piping', een toename van het aantal inwoners en het economisch belang van de regio; dit alles zorgt ervoor dat de landelijke veiligheidsnormen voor de dijken zijn verhoogd. Dat betekent ook een grote veiligheidsopgave nu en in de toekomst voor Waterschap Rivierenland, die ruim 1000 kilometer dijken beheert. Dit jaar gaat het waterschap vele kilometers dijk langs de Lek, Merwede, Nederrijn en Steurgat aanpakken in nauwe samen- werking met Rijkswaterstaat (programma's Ruimte voor de Rivier en het tweede Hoogwa- terbeschermingsprogramma) en

foto Daniël Hartog

andere overheden, belangenor- ganisaties en bewoners. Nieuwe technieken en materialen geven nieuwe mogelijkheden om de dijken te verbeteren en om ruimte, tijd en geld te besparen.

RUIMTE VOOR WATER

Het monumentale Woudagemaal. foto Wetterskip Fryslân

VVA-toertocht door Friesland

Een hele dag lang hoogtepun- ten van het Friese waterbeheer en tevens de tijd hebben om te netwerken. Dat kan tijdens de VVA-excursie Ruimte voor water in Fryslân en vismi- gratie op 13 juni. De excursie start om 11:00 uur bij het bezoekerscentrum van het Woudagemaal in Lemmer. Vanaf daar gaat de tocht per bus door heel Friesland. We gaan naar de rivier de Linde en een visopvang. In Lauwer- soog nemen we kijkje bij de

spuisluizen, die op dat mo- ment werken. Rond 17:00 uur is de bus terug in Lemmer. Een boeiende en heel afwisse- lende excursie. Dus geef je op bij het VVA-bureau, info@vva-larenstein.nl of 026-3695725.

Meet en Greet Netwerkborrel 13 juni

Aansluitend op de open dag van de deeltijdmaster Professional Project- en Procesmanagement (PPP) op 13 juni organiseren VHL Trainingen & Cursussen en de VVA gezamenlijk een Meet en Greet Netwerkborrel op Van Hall Larenstein in Velp. Vorig jaar is voor het eerst het initiatief voor de borrel genomen. Deze was zo'n succes dat het voor herhaling vatbaar is. VVA-leden en leden van alumnivereniging Aristaeus te Leeuwarden zijn van harte welkom. Aanmelden kan door je in te schrijven voor de open dag van de PPP van VHL Trainingen & Cursussen of je uitsluitend aan te melden voor de Meet en Greet Netwerk-borrel bij het VVA-bureau, info@vva-larenstein.nl of 026-3695725. Het programma wordt later bekend gemaakt. Vorig jaar was als spreker Jeroen Leemans, directeur/partner van HKB Stedenbouwkundigen uitgenodigd om een voordracht over crowdfunding te houden.

Ruimte voor de Vecht – nee niet in het Gooi maar in Overijssel! – is een ambitieus gebiedsontwikkelingsprogramma. 30 Miljoen euro wordt er geïnvesteerd voor veiligheid, natuur en waterecologie. Omdat het gebied interessanter wordt voor recreatie en toerisme, krijgt de regionale economie een impuls. Maar misschien wel het allerbelangrijkst: de bewoners hadden vijftien jaar geleden geen eigen identiteit, nu voelen ze zich Vechtdaller.

Ruimte voor de Vecht geeft de streek identiteit

Rond de vijftig deelnemers aan de VVA-excursie luisteren op 11 april geboeid naar Ad Koppejan van gastheer Waterschap Groot Salland. Koppejan is projectleider van de Vechterweerd bij Dalfsen, een van de projecten uit het programma Ruimte voor de Vecht. Op de dijk achter boerencamping en theetuin Boerhoses vertelt hij wat er aan beide zijden van de Vecht gebeurt. ‘Het aanvankelijke idee was om in deze uiterwaard een nevengeul te maken, zodat het water bij hoogwater beter weg kan. Dit plan stuitte echter op bezwaren van Vitens die hier water wint. Het rivierwater in de geul zou

het drinkwater dat zij winnen negatief kunnen beïnvloeden.’ Er kwam een nieuw voorstel op tafel. De nevengeul werd een groene geul die ongeveer tien keer per jaar zal volstromen. Alleen een groene geul?, dacht recreatieondernemer Antje Kingma van Boerhoses teleursteld. Voor haar is een geul met een steiger een unieke kans om kanoërs, vissers en bootjesvaarders op haar boerderijterras te krijgen. Koppejan: ‘We doen nu beide: een korte watervoerende geul tot de boerderij en de rest groene geul. Zo blijven we ver genoeg van de waterwinning af en is er voldoende grondaafgra-

ving mogelijk om de 7 centimeter waterstanddaling bij hoogwater te krijgen.’ Een van de deelnemers merkt dan op: ‘Maar 7 centimeter?’ Koppejan legt uit dat als je alle maatregelen langs de Vecht bij elkaar optelt de waterstanddaling aanzienlijk is. Met enkele decimeters minder water zijn veel problemen te voorkomen.

Afkalven begint
De natte geul is nog maar net klaar en de randen kalven al een beetje af, zodat de geul snel een natuurlijker aanzien krijgt. De afgegraven grond langs de rivier is nog een kale zandvlakte, maar

dat gaat snel veranderen, verzekert ecologe Marjolein Koopmans van het waterschap. ‘Er zal een graslandachtige vegetatie ontstaan met Sint Jacobskruiskruid en wilgenopslag, en op nattere delen een moerasachtige vegetatie.’ Het Boerhoses blijft eigenaar van de grond en wordt financieel gecompenseerd voor de inkomstenderving. ‘Aan de overkant van de rivier beginnen we volgende week’, vervolgt Koppejan. Hij wijst naar de stuw waar een wandel-/fietspad overheen gaat dat intensief in gebruik is door scholieren en recreanten. ‘De vaste dam die naar de stuw leidt zal hier worden vervangen door een brug, waardoor het water bij hoogwater niet langer gehinderd wordt. Begin mei moet het klaar zijn.’

Inmiddels zijn ook andere projecten in uitvoering, afgerond of moeten nog opgestart worden. Alles is erop gericht om een halfnatuurlijke laaglandrivier te krijgen die goed water kan bergen en afvoeren, legde hydroloog Gerben Tromp eerder die middag op het hoofdkantoor van Groot Salland uit. In het verleden is er veel aan de rivier gesleuteld. Was het Nederlandse deel ooit 90 kilometer lang, door het rechte trekken van de rivier voor de scheepvaart en voor een snellere waterafvoer is het meer een kanaal geworden en bedraagt de lengte nog maar 60 kilometer. Hoe anders is dit in Duitsland waar de rivier nauwelijks in lengte – 107 kilometer – veranderde.

In Nederland komt er weer wat ruimte voor meandering, legt Tromp uit. Het toekomstbeeld is een bredere, ondiepere rivier met minder stuwen. Een aantal stuwen blijft echter nodig om de waterstand te reguleren, zodat het achterland niet te nat en niet te droog wordt. Kilometers stortsteen worden en zijn al langs de oevers verwijderd om een meer natuurlijke rivier te krijgen. In de binnenbochten ontstaan zandstrandjes en in de buitenbochten steilrandjes, waar oeverwallen zich kunnen gaan vestigen. Een natuurbuffer en een nevengeul zijn aangelegd, een aantal kolken zal natuurvriendelijk worden ingericht, enkele meanders worden opgeschoond en nog veel meer.

Bijna overstroming
De aanleiding om actie te ondernemen vormde de kritieke situatie in 1998, toen de regenrivier een bedreigend hoge waterstand kreeg en Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg het gevaar liepen onder te lopen. Het besef ontstond dat als de rivier niet de ruimte zou krijgen, de rivier zelf de ruimte zou nemen. De betrokkenen, en dat waren er veel, sloegen de handen ineen: provincie, waterschappen (destijds drie), gemeenten, LTO namens de boeren, Staatsbosbeheer, het Overijssels Particulier Grondbezit namens de landgoedeigenaren en andere betrokkenen. ‘Ze vroegen de provincie de regie te voeren’, zegt Herbert Bos die het programma namens

de provincie tot voor kort leidde, maar nu directeur is van het Deltaprogramma IJsselmeer-gebied. Hij wringt zich graag even los om speciaal over de Vecht een inleiding te houden. Het Vechtdal is als thuis komen; hier is hij opgegroeid. ‘Ruimte voor de Vecht gaat om waterveiligheid, maar dit gebied kan ook een sociaaleconomische impuls gebruiken. Het toerisme is belangrijk maar lastig om vast te houden. En er liggen natuur- en landbouwopgaven. Circa 70 procent landbouwbedrijven is te klein voor opvolging. We hebben toen gezegd: als we eens al die opgaven bundelen!’

Regionale identiteit
‘Belangrijk was om een gezamenlijke ambitie te formuleren, een mastervisie op te stellen voor een veilige, mooie en halfnatuurlijke rivier waar geld is te verdienen en is te wonen en te leven. We dachten ook: laten we vanaf het begin kleine projecten realiseren om mensen enthousiast te maken en draagvlak te krijgen.’ Het enthousiasme straalt ook van Bos zelf af. ‘Nog steeds stimuleer ik mensen hier naartoe te gaan. De streek is een A-merk geworden. De Cultuurhistorische Atlas van de Vecht heeft sterk bijgedragen aan de regionale identiteit. Binnen een week was de hele editie van 5000 boeken verkocht! De mensen weten nu dat Zwolle niet aan de IJssel ligt maar aan de Vecht! Daardoor is Zwolle groot geworden. In de zeventiende eeuw gingen vele scheeps-

Linksboven: Inlaadconstructie van de vistrap bij de Vechterweerd. Rechtsboven: Er valt heel wat te fotograferen tijdens de excursie. Rechtsonder: Het onderstel van de historische kraan uit 1911 bij de stuw bij de Vechterweerd.

ladingen Duitse Bentheimer steen over de Vecht. Het Zwolse stadhuis is ermee gebouwd maar ook het Paleis op de Dam. We doen veel voor versterking van de regionale identiteit: kunst, bijvoorbeeld op een plek waar vroeger een veldslag is geleverd en het verder stimuleren van streekproducten onder de slogan ‘Vechtdal om op te vreten’. Er is een waterbelevingspark in

Hardenberg aangelegd dat bij hoogwater als waterberging dient, sluisen zijn opgeknapt en een Vechtdalpad is aangelegd. Voor de landbouw zijn kavels geruimd en geoptimaliseerd. Veel mensen voelen zich tegenwoordig Vechtdaller. Hier is iets bijzonders gebeurd.’

TEKST RIA DUBBELDAM
FOTO'S ERIK HENDRIKS

De deelnemers aan de excursie bezoeken de nieuwe watervoerende geul in de Vechterweerd. Onder hen ook enkele jonge medewerkers van Waterschap Groot Salland van Jong Waterschap Groot Salland (Jong WGS). Jong WGS organiseert geregeld excursies naar eigen projecten om de jongeren beter bekend te maken met het werk van hun werkgever. In dit geval was het een leuke bijkomstigheid dat Jong WGS bij de VVA-excursie kon aansluiten.

In maart nam ze haar diploma in ontvangst. Tevreden kijkt Marije Kattenwinkel terug op de drie leerzame jaren van de master Professioneel Project- en Procesmanagement van VHL Trainingen & Cursussen. ‘Het mooie is dat je de nieuwe kennis en vaardigheden direct kunt toepassen in je werk en dat je veel beter weet waar je op moet letten en hoe je kunt bijsturen.’

‘Kennis over proces- en project-management is direct toepasbaar’

Marije Kattenwinkel begeleidt de startbijeenkomst van een infraproject.

De master bestaat uit drie opeenvolgende delen: de module Professioneel Project- en Procesmanagement, de module Strategie en Visie en als afsluiting Onderzoek en Thesis. Marije Kattenwinkel deed ze alle drie. Waarom? ‘Bij de start van de master in 2010 werkte ik bij de gemeente Borger-Odoorn als beleidsmedewerker aan notities, plannen, processen en projecten op het snijvlak van recreatie, groen en openbare werken. Je kunt gewoon je werk doen maar ik vind het leuk en goed om nieuwe dingen te leren over mijn vak en om mezelf te blijven ontwikkelen. De eerste twee jaar heb ik de masteropleiding in mijn

eigen tijd gevolgd en met eigen geld gefinancierd. Het was puur mijn eigen motivatie.’ In deze periode veranderde ze twee keer van baan. Na Borger-Odoorn kwam ze bij gemeente Loppersum, waar ze aan de slag ging als beleidsmedewerker beheer openbare ruimte. Ruim een jaar later stapte ze over naar provincie Groningen voor de functie senior beleidsmedewerker landschap. Aan flexibiliteit geen gebrek bij Kattenwinkel, en dan ook nog eens een master in het verre Velp. Vooral het eerste jaar betekende dat flink reizen. Om de twee weken bracht ze twee lange donder- en vrijdagen door in Velp en bleef er overnachten.

‘Een aantal andere deelnemers deed dat ook. We kwamen vanuit het hele land: Den Haag en Noord-Brabant bijvoorbeeld.’

Brede insteek

‘De insteek van de module Professioneel Project- en Procesmanagement was heel breed. Ik ben veel beter gaan snappen hoe zaken beleidsmatig en politiek in elkaar steken. We volgden colleges over de meest uiteenlopende thema’s en we werkten aan een serieuze managementgame met een praktische vraag van een opdrachtgever. Veel kon ik goed relateren aan mijn werk. Bij de mediatraining bijvoorbeeld stak ik op dat wanneer een journalist belt voor een interview met jou of de wethouder, wat toch geregeld gebeurt, het meestal niet handig is om het zelf te doen. Je kunt het beter overlaten aan de communicatiemedewerker. Die weet wat je wel en niet kunt zeggen. Neem de brand bij Chemie-pack in Moerdijk, wat destijds bij de mediatraining speelde. De burgemeester gaf aan: ‘Er is niks aan de hand, maar houd uit voorzorg deuren en ramen gesloten.’ Zo’n dubbele boodschap is niet handig. Het gaf onduidelijkheid en onrust.’

Ook de theorie kon ze goed inpassen in haar werk. Kattenwinkel noemt het model Roos van Leary, dat het gedrag van mensen beschrijft. ‘Je hebt bijvoorbeeld mensen met ‘bovengedrag’, die neerkijken op anderen. Vaak leidt dat bij anderen vanzelf tot ‘ondergedrag’, onderdanige reacties. Als je je van dit soort

mechanismen bewust bent, kun je er in processen en projecten beter mee omgaan en gedrag beïnvloeden.’

Essays en seminars

Met de bagage uit het eerste jaar stoomde ze door naar het tweede onderdeel van de master: essays schrijven en een seminar organiseren voor de andere deelnemers op de eigen werkplek. ‘Met die seminars leerden we complexere onderwerpen aan te pakken’, herinnert ze zich. De essays waren pittig. ‘Het was echt de bedoeling die wetenschappelijk aan te pakken. Dus niet meteen op een probleem een antwoord willen geven, maar eerst het probleem goed analyseren. Wat is precies het probleem, wat steekt erachter, wat is de oorzaak en voor wie geldt het? Pas als je alles helder hebt, begint de eigenlijke zoektocht naar oplossingen. Bij de essays werd dus echt streng gekeken en beoordeeld of je het in je hebt om onderzoek te doen.’

Leefbaarheid

Kattenwinkel werd geschikt bevonden en kon aan het laatste onderdeel beginnen: onderzoek doen en daarover een thesis schrijven. Ze werkte net bij de provincie en vroeg daar rond naar onderwerpen die echt spelen. Ze kwam uit bij het leefbaarheidbeleid en dan vooral welke rol de provincie zou moeten invullen en hoe je dat handig organiseert. Ze spitte haar thesis toe op het krimp- en het LEADER-beleid.

‘Een belangrijke conclusie die ik trok was dat we het wel veel hebben over de participatiemaatschappij en de netwerksamenleving, maar dat de provincie toch nog te veel zelf doet. Dat terwijl gemeenten en organisaties graag meer verantwoordelijkheid willen nemen. Verder signaleerde ik dat we wel acht subsidieregelingen hebben voor leefbaarheid en dat die verspreid zijn over vier afdelingen die onderling weinig samenwerken. Wil een organisatie subsidie aanvragen, dan moet die vaak al die afdelingen langs.’

‘Gelukkig, er is al wat aan het veranderen’, vult ze aan. Kattenwinkel hoopt dat haar net afgeronde thesis een extra duwtje geeft voor verbeteringen, zoals een intensiever overleg tussen afdelingen, één loket voor subsidieaanvragen en uniforme aanvraagformulieren voor de acht subsidieregelingen. ‘Dat laatste zit in de pijplijn. We zijn een voorstel aan het maken en gaan het voorleggen aan de directie.’

Opstapje voor carrière

Door de master is ze zich veel beter bewust geworden van hoe je processen en projecten beter en bewuster kunt managen. ‘Heeft een project wel heldere doelstellingen en zitten mensen er wel op te wachten? Dat wordt bij de provincie wel eens vergeten. Mensen kunnen heel enthousiast zijn over hun eigen vakgebied.’ De master zal haar zeker verder brengen in haar carrière, verwacht ze. Niet zozeer het papiertje an sich is belangrijk maar vooral de kennis en vaardigheden die ze heeft verworven en die ze gericht kan inzetten in haar werk.

TEKST RIA DUBBELDAM
FOTO PROVINCIE GRONINGEN

Geïnteresseerd in de masteropleiding Professioneel Project- en Procesmanagement? Win meer informatie in bij VHL Trainingen & Cursussen, Nicole Arentsen, 026-3695640, nicole.arentsen@wur.nl, www.hogeschoolvh.nl/TenC. Maar kom vooral naar de open dag op vrijdag 13 juni. Marije Kattenwinkel is er dan ook om een workshop te verzorgen.

Wij zoeken kansen

Nicole Gotink Bos- en Natuurbeheer

In januari 2013 ben ik afgestudeerd aan Hogeschool Van Hall Larenstein te Velp. Mijn afstudeerrichting is Bosbouw Urban Forestry. Na mijn afstuderen ben ik op eigen initiatief de ontwikkeling van de vegetatie na de natuurbrand in het Grote Veld gaan bestuderen. Sinds juni doe ik werkervaring op bij gemeente Bronckhorst, bij de afdeling beheer, cluster Groen en afval. Hier richt ik diverse ondersteunende werk-

zaamheden en doe ik kleine projecten. Sinds maart ben ik betrokken bij het project ongeregistreerd grondgebruik. Ik ben op zoek naar een leuke uitdaging in het oosten van Nederland. Mijn interesse ligt bij natuur- en milieueducatie, landschapontwikkeling, burgerparticipatie en natuurbeheer. Ik ben enthousiast, hardwerkend en gedreven, ik leer snel en pak alles aan om verder te leren.

Heb je een uitdaging voor me en/of pas ik binnen het team, dan hoor ik het graag. Ik ben bereikbaar via nicolego87@gmail.com of 0575-553564. Bekijk ook mijn LinkedIn-profiel voor meer informatie.

Rob van Dijk Land- en Watermanagement

Afgelopen jaar ben ik afgestudeerd aan Hogeschool Van Hall Larenstein in Velp. Hier volgde ik de opleiding Land- en Watermanagement in deeltijd. Met mijn afstudeeropdracht heb ik onderzocht welke doelen haalbaar zijn voor stikstof en fosfaat in de niet-KRW-wateren. Deze afstudeeropdracht heb ik bij Waterschap Peel en Maasvallei af mogen ronden en

tot twee maal toe heb ik een contractverlenging gekregen. In deze periode heb ik met het programma KRW-verkenner de stikstof- en fosfaatstromen van het gehele beheergebied gemodelleerd en veel kennis opgedaan over de waterkwaliteit en de waterkwantiteit. Nu dit project is afgerond is het mijn ambitie om een functie te vervullen met beheer- en/of inrichtingsprojecten waarbij de mogelijkheid bestaat om mij verder te kunnen ontwikkelen in het vakgebied van land- en watermanagement.

Zoekt u een inventieve starter neem dan contact op via 06-48551266, rmivd@hotmail.com of nl.linkedin.com/in/rmivandijk

AGENDA

VVA-excursies Ruimte voor Water

Voor de VVA-excursies kun je je aanmelden bij het VVA-bureau, info@vva-larenstein.nl of 026-3695725. Geef duidelijk aan voor welke excursie je je aanmeldt en met hoeveel personen je wilt deelnemen.

13 juni (noord)

Ruimte voor water in Fryslân en vismigratie

Een rondrit langs hoogtepunten van het Friese waterbeheer: het Woudagemaal in Lemmer, rivier de Linge, een visopvang en de spuistuizen in Lauwersoog (zie pagina 17).

begin juli (oost)

Waterveiligheid in het Rivierenland

Nieuwe inzichten zorgen ervoor dat de landelijke veiligheidsnormen voor dijken zijn verhoogd. Waterschap Rivierenland werkt samen met Rijkswaterstaat en andere betrokkenen aan de verbetering van vele kilometers dijk langs de Lek, Merwede, Nederrijn en Steurgat (zie pagina 17).

26 september (zuid) Waterbehandeling en stedelijk water bij DSM, Zuid Limburg

De grootschalige chemische productielocatie Chemelot (850 hectare) ligt middenin het Limburgse landschap. Chemelot is een stad op zich, met een eigen openbare ruimte. In deze stad zijn de verschillende fabrieken de 'bewoners' met verschillende belangen en wensen ten aanzien van (water)beheer en onderhoud. Door de complexiteit en mogelijke gevaren op en rond het terrein staat veiligheid hoog in het vaandel en heeft Chemelot een eigen rioolwaterzuivering.

begin oktober (noord) Drentsche Aa en Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Een wandeling langs de Drentsche Aa met picknick. Een beleving op zich! Zeker als een deskundige vertelt over het bijzondere van het landschap. De Drentsche Aa is namelijk de enige beek die (grotendeels) zijn oorspronkelijke meanderende loop heeft behouden.

begin november (west) Rioolwaterzuivering en drinkwaterwinning in het duingebied

Het programma van deze excursie wordt nog uitgewerkt.

Overige activiteiten

22 mei Heliconcafé!

Je kan je aanmelden via netwerkschool@helicon.nl o.v.v. Heliconcafé.

13 juni Meet en Greet Netwerkborrel

De borrel na afloop van de open dag deeltijdmaster Professional Project- en Procesmanagement (PPP) bij Van Hall Larenstein in Velp. De organiserende VVA en VHL Trainingen & Cursussen nodigen VVA-leden en leden van alumnivereniging Aristaeus te Leewarden uit. Aanvang 16:00 uur. Aanmelden zie pagina 17.

VHL Trainingen & Cursussen

Alle cursussen en trainingen worden – tenzij anders vermeld – gehouden in Velp. Meer informatie: VHL Trainingen & Cursussen, Nicole Arentsen, 026-3695640, infotc@wur.nl, www.hogeschoolvhl.nl/TenC

Start 16 september Cursus Adviseur Openbaar Groen

De ruimtelijke vraagstukken in het openbaar gebied worden complexer. De behoefte aan een multifunctionele buitenruimte met een hoogwaardige en duurzame kwaliteit groeit. Bovendien moet die omgeving sociaal veilig zijn. Aan een adviseur worden hoge eisen gesteld. De cursus leert complexe problematiek het hoofd te bieden. Duur: 15 maanden, dinsdagmiddagen (13.00 tot 18.15 uur).

28 oktober, 4, 11, 18, 25 november, 2 en 9 december Cursus Integraal Waterbeheer

Water legt een grotere claim op de beschikbare ruimte, terwijl ook verschillende andere functies als landbouw, wonen en natuur ieder hun eigen eisen stellen aan het watersysteem. De randvoorwaarden botsen vaak. Redenen te over om de verschillende elementen van het watersysteem goed te bekijken.

Start november Opleiding Coördinator Grondwatertechniek

Een opleiding ontwikkeld door Bouwend Nederland in samenwerking met Van Hall Larenstein om vakmensen op te leiden die in de wereld van de bouw en

VVA-leden krijgen 20% korting op de korte cursussen en 10% korting op de post hbo-cursussen.

infrastructuur verantwoordelijkheid kunnen dragen voor boor- en bemalingsprojecten. Door het stijgende vereiste kwaliteitsniveau is hier behoefte aan. Duur: 6 maanden, 24 dagen.

Start 6 november Masteropleiding Professioneel Project- en Procesmanagement

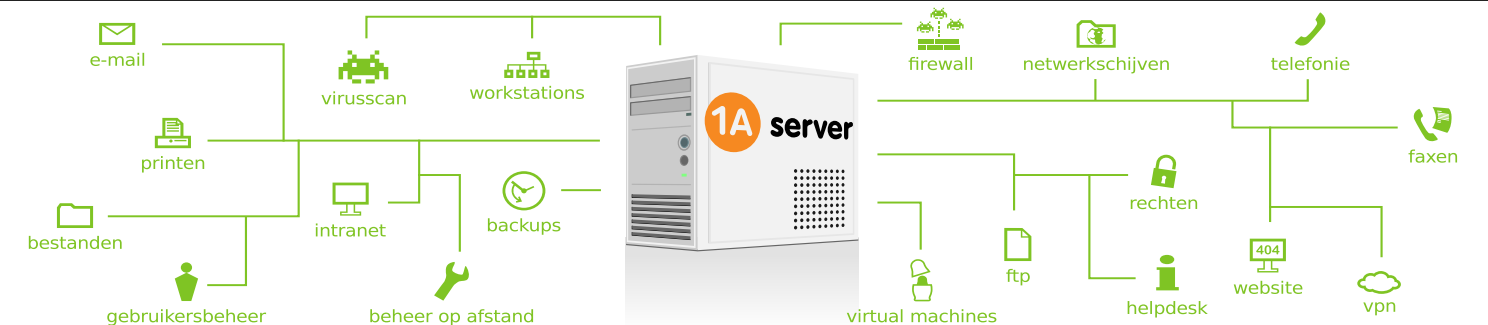
Duur 7-8 maanden, eens in de twee weken op donderdag (9.30 tot 21.00 uur) en vrijdag (9.00 tot 16.00 uur). Meer informatie zie pagina 20 en de achterpagina.

Gebiedsinrichting Water & Veiligheid Infrastructuur

www.bwz-ingenieurs.nl

BWZ Ingenieurs
Postbus 183
4100 AD Culemborg
info@bwz-ingenieurs.nl
Tel.: 0345-523130

Uw IT helemaal geregeld voor een vaste prijs

Ook uw bedrijf verdient een goed werkend computernetwerk dat 100% beschikbaar en veilig is. U wilt zich geen zorgen maken over de back-ups van bestanden en het managen van gebruikers. U heeft genoeg van de oplopende kosten van hardware, software en onderhoud van uw netwerk. U staat ervoor open om over te stappen op een beheerde totaaloplossing die afgestemd is op uw specifieke situatie, die u volledig ontzorgt, u zekerheid en veiligheid biedt en die gefundeerd is op innovatieve technologie met de garantie dat die altijd bij de tijd blijft.

Waarom Bokxing IT?

- Geen investeringskosten
- Vast maandelijks bedrag
- Groeit met uw bedrijf mee
- Bespaar tot 50%
- Duurzame keuze
- Al meer dan 10 jaar ervaring

Met Bokxing als IT-partner kunt u zich concentreren op de kern van uw bedrijfsactiviteiten. Bij Bokxing IT is uw computernetwerk in goede handen.

Kijk op www.bokxing-it.nl of bel **088-0016400** voor meer informatie.

BOKXING IT

www.bokxing-it.nl

INGENIEUS & INNOVATIEF

13 juni open dag
Master in deeltijd

Professioneel Project- en Procesmanagement in de groene leefomgeving

VHL Trainingen & Cursussen organiseert op vrijdag 13 juni 2014 een open dag met als thema: "Strategische dimensies in de besluitvorming".

Deelname aan deze open dag en de netwerkborrel is kosteloos.

Programma

12.30 – 13.00 uur

Welkom en ontvangst met koffie/thee

13.00 – 14.15 uur

Inleiding Master Professioneel Project- en Procesmanagement in de groene leefomgeving.
Michiel Hupkes en Lubbert Hakvoort (cursuscoördinatoren)

14.15 – 14.30 uur

Koffie/thee

14.30 – 16.00 uur

Workshop "Strategische dimensies in de besluitvorming"

16.00 – 17.00 uur

Netwerkborrel

Locatie

Hogeschool VHL
Larensteinselaan 26a te Velp

Aanmelden

U kunt zich t/m maandag 9 juni 2014 aanmelden voor deze open dag d.m.v. een e-mail met uw naw-gegevens naar infotc@hogeschoolVHL.nl te sturen o.v.v. "open dag master".

Vragen

Voor vragen kunt u contact opnemen met VHL Trainingen & Cursussen: 026 - 3695640.